

ρωσε υποκριτικά τὰ χέρια, ὕψωσε τὰ βλέμματα καὶ εἶπε : « Δοξασμένον εἶη τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς Αἰῶνας τῶν Αἰῶνων ! »

Κι ὁ παπὰς κι ὅλες οἱ γυναῖκες, ντυμένες τὰ γιορτιάτικα τὰ μαῦρα ροῦχα, μὲ τὰ μαῦρα πλατικά μανίκια καὶ μὲ τὰ μαῦρα σκουφώματα, ἔμοιαζαν σὺν τὰ κοράκια πρὸ κρῶζου ἀπάνω στὰ πτώματα...

Μὰ ὁ ἄνθρωπος ποῦφερε τὴν εἶδηση στὸ χωριὸ, ἐπρόσπεσε πῶς; ὁ Ἄφωρισμένος κάποτε λέει !...

«...Τί τὴ θέλουμε τόση γλώσσα; ! νὰ προσευχόμεσθε καὶ νὰ κακολογᾶτε; »

Ἄθινα

ΖΗΝΩΝ Σ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ—ΝΟΥΜΑΣ

Εἰς τὸ Ὡδεῖον τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ γίνῃ μιὰ γιορτὴ. Ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὸ πρόγραμμα. Ἄντιγράψω.

Ἀθήουσα Ἑλληνικοῦ Ὡδείου.—Τὰ εἰκοσάχρονα τοῦ «Νουμά».—Κυριακὴ 18 τοῦ Δεκέμβρη 1922(στὶς 6 τ' ἀπογεύμα).—Ἄμα ἀρχίσῃ ἡ γιορτὴ ὅσοι ἀργήσουνε θὰ μπαίνουνε μόνο στὰ διαλείμματα.—Πρόγραμμα τῆς γιορτῆς.—Ἡ δεσποινίδα Μυριέλλα Ταγκοπούλου: «Στὰ εἰκοσάχρονα τοῦ «Νουμά»...»

Καὶ ἔτσι ἀναγγέλλει, ὅτι θὰ μιλήσουν γιὰ τὸ «Νουμά» ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, ὁ Ἡλίας Βουτιερίδης, ὁ Ρήγας Γκόλφης, ὁ Κώστας Παρορίτης, ὁ Πάνος Ταγκόπουλος, ὁ Δ. Ταγκόπουλος, ὁ Θ. Συνοδινός. Θὰ μιλήσουν ὅλοι γιὰ τὸ «Νουμά», τὸ ἔργο του, τὰ πρῶτα χρόνια του, τὶς καλὰ ἄδρες του, τὰ κατορθώματά του.

Τί εἶναι αὐτὸς ὁ «Νουμάς»; Εἶναι φουρνέλλο. Ἔχετε ἰδῆ τί ἐστὶ φουρνέλλο; Φουρνέλλο ἐστὶ τοῦτο: Ἔχεις μπροστά σου ἓνα βράχο. Μὲ ἓνα λαστὸ ἀνοίγεις μιὰ τρύπα. Καὶ βάζεις μέσα ἓνα φυσίγγιο δυναμίτιδος. Καὶ βάζεις φωτιά. Καὶ μὲ ἓνα τρομακτικὸ κρότο σκορπᾶ; ἓνα κομμάτι τοῦ βράχου σὲ θρύψαλλα.

Ἔ, λοιπόν, ὁ «Νουμάς» εἶναι τὸ φυσίγγιο ποὺ ἐτράνταξε μιὰ φορὰ τὸν ἄψυχο βράχο τοῦ λογιωτατισμοῦ. Ὁ μινιδόρος: ὁ Τάκης ὁ Ταγκόπουλος. Ὁ ὀμητικώτερος, ὁ μαχητικώτερος, ὁ θυμοειδέστερος, ἀγωνιστῆς τῆς πέννας ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφάνησί του. Νουμάς ἦτο ἓνα ψευδώνυμό του. Ἐγίνε ὄνομά του. Ταγκόπουλος δὲν ἐσήμαινε τίποτε πλέον Ἄκουσα κάποτε ἓνα φοιτητὴν νὰ τὸν δείχνῃ σ' ἓνα ἄλλον:

— Νά, ἐκεῖνος εἶναι ὁ Νουμάς.

Συνεπῶς τὸ ἔντυπον ποὺ ἐξεδόθη μὲ αὐτὸν τὸν τίτλον ἦτο αὐτότατος, ζωντανώτατος ὁ Τάκης ὁ Ταγκόπουλος. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ μιλήσουν μεθαῦριο γι' αὐτό, θὰ τὰ λένε γιὰ τὸν Ταγκόπουλο—ἔντυπον !..

Ὅταν αὐτὸς ὁ «Νουμάς»—ζωντανὸς ἢ ἔντυπον, ἀδιάφορο—ἐκυκλοφόρησε ἐμείναμε ὅλοι χάσκοντες διὰ τὴν θρασυτέτᾳ του. Νὰ σηκωθῇ νὰ δώσῃ μιὰ μυτιὰ στὸν μακαρίτη Μιστριώτη καὶ βλῆν τὴν ἱερὰν σύνοδον τοῦ λογιωτατισμοῦ. Ποῖαν ἐποχὴν; Τὴν ἐποχὴν ποὺ ὁ λαὸς μὲ τὸ θῆρυβο ποὺ ἔγινε περὶ μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστεψε ὅτι θὰ τοῦ ἀλλάζαν τὴ θρησκεία του. Καὶ εἰς μίαν διαδήλωσιν μαινομένων θρησκολήπτων ἄκουσα μὲ τὰ αὐτιά μου ἓναν ἀπὸ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς διαδηλώσεως νὰ φωνάζῃ:

— Ἄκουῶς... τὸ Σταυρὸ τους νὰ θέλουμε νὰ μᾶς ἀλλάξουνε τὴ θρησκεία μας;

Σὲ μιὰ τέτοια ἐποχὴ ὁ «Νουμάς» ἀνεπετάθη ὡς σημαία τῆς γλωσσικῆς ἐπαναστάσεως. Κατὰ τῆς νεκρῆς καθπερούσης. Ὑπὲρ τῆς ζωντανῆς δημοτικῆς εἴκοσι χρόνια ὁ Ταγκόπουλος ἐπάλαψε. Ἐθυσίασε στὸν ἀγῶνα αὐτὸν ὅ,τι εἶχε. Μυαλὸ καὶ λεπτὰ. Ἄλλὰ ἐνίκησε. Ἐθριάμβευσε. Πῶς; Αὐτὸ δὲν χωράει ἐδῶ. Πηγάζετε, ὅσοι φιλολογεῖτε, νὰ τὸ ἀκούσετε ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ, τὸν Βουτιερίδη, τοὺς ἄλλους ἐκλεκτοὺς ἐργάτας τῶν γραμμάτων. Γι' αὐτὸ καὶ σταματῶ ἐδῶ μὲ μιὰ εὐχὴ στὸν Τάκη τὸν Ταγκόπουλο, ὁ ὁποῖος σᾶς καταγγέλλω ὅτι εἶναι ὁ γείτονας κ. Ἰερεμίας: Νὰ ζήσῃ νὰ τὰ σαρκντίσῃ τὰ φιλογικὰ του χρόνια.

(Ἐφημ. Ἔθνος)

ΤΙΜ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο ΠΑΛΑΜΑΣ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

— Βγήκενε τελευταίως στὸ Παρίσι, ἀπὸ τὰ ἐκδοτικὰ καταστήματα τοῦ Σιμπέρ, δύο τόμοι στὰ γαλλικά, μ' ἐπιγραφή «Κωσιῆς Παλαμᾶς», Ἐργα

βιολογικά, μετάφραση ἀπὸ τὰ νεοελληνικά τοῦ κ. Ἐργεῖου Κλειδῶν καθηγητῆ στοῦ Λύκειο τῆς Νίκαιας, μὲ πρόλογο τοῦ κ. Φιλῆς Λεμπέγκ. Ἡ μετάφραση πολὺ φροντισμένη, ξαναχύνει στὸ γαλλικὸ πεζὸ λόγῳ τὴν ποίησιν τοῦ Παλαμᾶ, μὲ ὅλο τὴς τὸ πλοῦτος. Οἱ δύο τόμοι περιέχουν κομμάτια ἀπὸ ὅλα πάνου κάτου τὰ βιβλία τοῦ Παλαμᾶ τὰ πρῶτα πολ-

λά από τὰ ποιητικά του έργα. Ὁ κ. Κλεμάν ἔχει περιλάβει καὶ μιὰ του μελέτη γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τοῦ Ἑλληνα ποιητῆ, πλουτισμένη με καθέκαστα ἐνδιαφέροντα. Ὁ Γάλλος καθηγητῆς, πού ἔχει παρακολουθήσει ἀπὸ χρόνια τώρα τὴ νεοελληνικὴ φιλολογία, δὲν μπορεῖ νὰ ξεχάσῃ τὴ σημαντικὴ ἐπίδραση τοῦ «Νουμά» στὴ σύγχρονή μας κίνηση, καὶ βρίσκει εὐκαιρίαν νὰ σημειώσῃ στὴ μελέτη του αὐτὴ καὶ τὰ κλόνουθα ἐπιγραμματικά λόγια: «Ὁ Νουμάς» εἴκοσι χρόνια τώρα, ἐνεργητικὰ συνεχίζει τὸ γλωσσικὸ ἀγῶνα, κ' εἶναι τὸ κύριο ὄργανο τῆς δημοτικιστικῆς προπαγάντας». Ἐλπίζουμε πὼς ὁ Παλαμάς θὰ διαβαστῇ καὶ θὰ κριθῇ ἀπὸ τὸ γαλλικὸ κοινὸ πού παρακολουθεῖ τίς ξένες φιλολογίες, με τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον πού δείξαν οἱ Ἑγγλέζοι, ὅταν τὰ ἔργα τοῦ Παλαμά εἰδῶ καὶ δυὲ χρόνια κυκλοφοροῦσαν στὴ μετὰφράση τοῦ καθηγητῆ κ. Φουτρίδη.

ΦΩΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ : Τὸ ἄμοιρο τὸ Λολάκι. Ἐνα μυθιστορηματάκι πού διαβάζεται πολὺ εὐκόλα καὶ πολὺ εὐχάριστα. Πρόκειται γιὰ τὸν ἔρωτα μιᾶς φτωχῆς κόρης, ἔναν ἀγνὸ ἔρωτα πού δὲν πρόφτασε καλὰ καλὰ νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ τελείωσε με μιὰ τραγικὴ κτύπησι. Τὸ ἔργο τὸ χαρακτηρίζει μιὰ ἀπλότητα καὶ μιὰ γοργότητα ὕφους πού θυμίζει καθαρὰ Κνουτ Χάμσουν. Μέσα στὸ σύντομο αὐτὸ ρομαντζάκι παρελαύνουν τυποὶ τοῦ θεάτρου καὶ τύποι τοῦ ἡμικόσμου πού γεννοῦνε πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον. Πρόκειται γιὰ ἕνα κομματάκι Ἀθήνας τοῦ Μεταξουργείου, πολὺ καλοκαλμένο. Ὁ συγγραφέας θέλησε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἕνα κομμάτι Ἀθήνας, Ἀθηναϊκῆς ζωῆς ὅπως διαμορφώθηκε σήμερον δίχως τὴν πρόθεση καμίας βαθύτερης κοινωνικῆς ἀνάλυσης πάνω στὰ φαινόμενα αὐτῆς τῆς ζωῆς. Ἡ φιλολογικὴ προσπάθεια τοῦ συγγραφέα ἀνταποκρίνεται τέλεια με τὸ σκοπὸ του.

ΕΛΕΝΗΣ ΘΕΟΤΟΚΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ : Πλανέματα ἀγέλαστα. — Ἀπ' ἄλλῃ τὴ φρίκη τοῦ πολέμου, ἡ κυρίως Παρασκευοπούλου δὲν εἶδε τίποτι, ἄλλο παρὰ ὅτι οἱ Βούλγαροι καὶ οἱ Τούρκοι καίνε καὶ σφάζουν. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ πού δείχνει μιὰ μονομέρεια καὶ μιὰ στενὴ ἀντίληψη, δὲ μᾶς συγκινεῖ. Τὸ αὐτὸ ἐνός συγγραφέα στὴ μεταπολεμικὴ περίοδο πρέπει νὰ βλέπῃ πολὺ πλατύτερα κ' ἢ συγκίνησῃ του νὰ εἶναι λιγώτερο ἐθνικιστικὴ καὶ περισσότερο ἀνθρώπινη. Ἐχτός ἀπὸ αὐτὰ, τὰ δηγήματα τῆς κ. Παρασκευοπούλου δὲν παρουσιάζουν τίποτα τὸ ἐξαιρετικὸ καὶ θὰ ἤμπορούσαν νὰ θεωρηθοῦν πὸ πολὺ σὰ δημοσιογραφικὸ ρεπορτάζ παρὰ σὰ φιλολο-

γικὰ δηγήματα. Τὸ δηῆμα Ριχτὸ ξεχωρίζει ἀπὸ τ' ἄλλα, ὅπως καὶ τὸ Ἑστερνὴ ὄρα.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΔΑ ΤΟΥ «ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ»

Τὴν Πέμπτη, 8 τοῦ Δεκέβρη, δόθηκε ἀπὸ τὸν «Παρνασσὸ» στὴ μεγάλη αἴθουσά του μιὰ φιλολογικὴ ἐσπερίδα γιὰ τοὺς Μικρασιάτες πρόσφυγες. Ἡ κ. Κοῦλα Ζερβοῦ— Ἀγκωνάκη ἀπαγγεῖλε τὸ «Τραγοῦδι τῶν Προσφύγων» τοῦ Παλαμά— ἕνα τραγοῦδι ἀπ' τὰ δυνατώτερα τοῦ Ποιητῆ, γεμάτο ἀπὸ συγκίνηση καὶ πόνος γιὰ τὸ ξεκλήρισμα τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν ἀνθρώπων, πού σ' ὀρισμένα μέρη του θύμιζε στὸ εἶδος, ἂν ὄχι καὶ στὴ φράση, τὴν ἀθάνατη «Ἀνατολὴ» ἀπ' τοὺς «Καημοὺς τῆς λιμνοθάλασσας». Ὁ Παλαμάς ἔχει τὸ χάρισμα νὰ διαιστάνεται τὸ κάθε τι, νὰ τὸ βλέπει με τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του καὶ νὰ τὸ ἐκδηλώνει με γνώση τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων, — σὰ νὰ τᾶχει παρακολουθήσει ἀπὸ κοντά. Ἡ Κκ Ζερβοῦ, ἀληθινὴ καλλιτέχνηδισσιν στὴν ἀπαγγελίαν, τὸ χρωμάτισε πολὺ καλὰ, ἔντονα καὶ με τέχνη, πού μᾶς ἔδωσε νὰ καταλάβουμε τὸ μεγαλεῖο τοῦ τραγοῦδιου, καθὼς καὶ τὴ δική της τὴν ψυχὴ, πού φαίνεται νὰ μὴν εἶναι ἀγνωρῆ στὰ μυστήρια τῆς Παλαμικῆς τεχνοτροπίας. Σίγουρα πὼς νοιώθει τὸν Παλαμά καὶ πὼς εἶναι σὲ θέση νὰ τὸν ἀποδόσει.

Μετὰ τὸ «Τραγοῦδι τῶν προσφύγων» μίλησε ὁ ποιητῆς τῶν «Τραγοῦδιων τοῦ Γένους» κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλος (Ρήγας Ραγιάς) γιὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Σμύρνης. Ἡ ὁμιλία του, δυστυχῶς, εἶτανε περισσότερο σὰν κύριο ἀρθρο φημερίδας, παρὰ σὰν ἐξέπασμα, — ὅπως τὸ περιμέναμε δὲ — ποιητῆ αἰσταντικοῦ πού εἶδε τὸν ὄλεθρο μὲς στὴ χώρα του. Ἐχοντας φαίνεται ὑπ' ὄψει του, πὼς θ' ἀνέβαινε στὸ βῆμα τοῦ «Παρνασσοῦ» τὸρνεψε τὴ φράση του πάνω σὲ γλωσσικὰ καλούπια παλιᾶς ἐποχῆς, μιλώντας σὲ μιὰ νεκρὴ καθαρῆ, κατάξερη, ἀποκρουστικὰ. «Ἔτσι ἀκούσαμε νὰ λέει πὼς εἶναι ἀξοξὸς ἢ δόξα εἰς καιροὺς ἀδοξίας». (σικ !)

Ὁ κ. Πολέμης, δὲν κατόρθωσε νὰ μᾶς ἀποζημιώσῃ με τὸ ἀεπικαιρὸν ποίημά του. Καὶ σ' αὐτὸ, καθὼς καὶ στὰ περισσότερὰ του, δὲν μπόρεσε ὁ ποιητῆς πού δημοσιογραφεῖ τὴν ποίησιν, κατὰ τὸ Γκόλφη, νὰ ὑψωθεῖ λιγάκι ἀπ' τὰ συνηθισμένα, τὰ χιλιοσιπωμένα, τὰ κοινὰ. Τὸ τραγοῦδι πού μᾶς εἶπε θὰ γράφτηκε βέβαια με τὴν πρόθεση μ' ἀλλάντας συμβολικῆς ἀλλά, θέλοντας τεχνίτη πού νὰ κατέχει τὸ ἀπόλυτο νόημα τῆς τέχνης, βγήκε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ κ. Πολέμη σὰν ἕνα ποίημα ὀλότελα δικό του, —

άτεχνο, ρητορικό, πατριωτικό, με κουδουνιστό δεκαπεντασύλλαβο, χωρίς καμιά συγκίνηση, κενόνα βάθος. Ο ποιητής των «Ειρηνικών» δικαιολόγησε με το στιχούργημα του αυτό μιάν άποψη άπ' τ' «Ωραϊόν Παρελθόν» τ' κ. Ξενοπούλου. Κανένας νέος σήμερα, όσο κι αν ήθελε να φχαριστήσει τον άγαπητό κ. Ξεν., δε θα γράφει, ούτε θα υπόγραφε τέτοιο... επίκαιρον ποίημα.

Η φιλολογική βραδιά τέλειωσε μ' ένα μέρος άπ' τ' «Λόγγριν» τ' Βάγνερ, που έχτελέστηκε όσο μπορούσε καλύτερα, άπό μερικούς φιλόμους νέους τ'ης Σμύρνης. Ο κ. Μιλανάκης που διεύθυνε τ'η μικρή όρχήστρα έδειξε άκόμη για μιá φορά τ'ην ευγενικιά του προσπάθεια.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΑΛΗΝΟΣ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ

Γεμάτη ζωή και όρεξη για δουλειά, άρχισε και φέτος η «Φοιτητική Συντροφιά» τ'η φιλολογική τ'ης δράση, με πρόγραμμα όχι μόνο να διαφεντέψει τις άρχές τ'ης δημοτικής γλώσσας, μα και να γενικέψει τ'η συζήτηση πάνω σε θέματα κοινωνικά κ' επιστημονικά.

Τ'η σειρά, στις κυριακάτικες δημόσιες διαλέξεις στο Έλληνικό Ώδειο, τ'ην άρχισε ο κ. Γληνός με θέμα: «Η κρίση τ'ου Δημοτικισμού».

Δυστυχώς, δεν έχουμε τ'ον άπαιτούμενο τόπο για να δώσουμε μιá πλατειά ανάλυση τ'ης επιστημονικής εργασίας τ'ου κ. Γληνού που όχι μόνον τ'ο δημοτικισμό τιμά, μα και τ'η Συντροφιά όλακερη που έκανε έτσι τ'η φεινή τ'ης εμφάνιση.

Άλλά γιατί τάχατες επιστήμονας όπως ο κ. Γληνός, σε μιá τέτοιαν όμιλία, ως η «Κρίση τ'ου Δημοτικισμού», παραμέλησε ν'αναφέρει μερικούς άπ' τ'ους δημοτικιστές εκείνους που σεμνά κι άθόρυβα, όμως μεθοδικά κ' επιστημονικά, αγωνιστήκανε τ'ον καλό μα τραχύ άγώνα;

Τί να σκέφτεται άραγες για τ'η Γραμματική τ'ου Φιλήνα, για τ'ον άγώνα τ'ου Κώστα τ'ου Παρορίτη μέσα στις εργατικές μάζες, μα κι άκόμα για τ'ο χαρούμενο περιστατικό πως ένας καθηγητής στις θετικές επιστήμες, ο κ. Χόνδρος, χρόνια τώρα μες στο Πανεπιστήμιο κάνει τ'ο μάθημά του σε στρωτή τρεχούμενη δημοτική;

Κι' ίσως κι αυτά να τ'α παραβλέπαμε, αν ο κ. Γληνός δεν ξαίρω κ'έγω γιατί παραγνώρισε και πα-

ραπέταξε μιάν ιστορική πιá αλήθεια. Θέλω να πω για τ'ους τιτάνιους άγώνες τ'ου «Νουμά», είκοσι χρόνια τώρα. Λέγοντας «Νουμά», παίρνω κι' όλους τ'ους συνεργάτες τ'ου περιοδικού αúτου, που εΐτανε η ψυχή του, η ζωή του.

Δε νομίζω βέβαια ύπερβολική τ'η ζημία τ'ου «Νουμά» άπό μιá τέτοια παράλειψη, γιατί πιστεύω πως είναι πιá φως φανερό και τ'ο τι έκανε ο «Νουμάς» και τ'ο ποιοι εΐτανε αυτοι που παλαίψανε δίπλα του. Όμως έμεεις οι άλλοι τ'ης «Συντροφιάς» χρέος μας τ'ο θαρρούμε να θυμηθούμε πως ο «Νουμάς» έξω άπ' όλα τ' άλλα εΐτανε κ' η πρώτη σκεπή, τ'ο πρώτο καταφύγιο τ'ης «Συντροφιάς» μας όταν είχε πρωτοσταθεί.

ΠΗΚ.

ΣΗΜ. Η νέα διεύθυνση τ'ου «Νουμά» έλπίζω να μου παραχωρήσει στο ερχόμενο φύλλο μιá στήλη για ναπαντήσω στις άσεβέστατες κουβέντες που εΐπε για μένα, τ'η «Νουμά» και τ'α δράματά μου στ'ον «Έκπ. Όμιλο» ο κ. Γληνός—εκτός πιá κι αν ίσαμε τότε βρω πως η καλύτερη απάντηση στα τέτια κολοκυθόλογα είναι η σιωπή και η περιφρόνηση.

Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γ. ΑΘΑΝΑ: *Καιρός Πολέμου*, Ποιήματα, 1918 — 1919. — Πρώτο βραβείο Φιλαδέλειου ποιητικού διαγωνισμού. — Έκδοτής: Ί Σιδέρης, Άθήνα, Δρχ. 5.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ: *Όταν φεύγουν οι φάτες*, ποιήματα. Πρώτο βραβείο Φιλαδέλειου ποιητικού διαγωνισμού, 1922 Άθήνα Δρχ. 7.

ΦΩΤΟΥ ΓΙΟΦΥΛΛΗ: *Τ'ο έμοιρο τ'ο λολάνι* (Άθηναϊκό μυθιστόρημα) Άθήνα, 1923 Δρχ. 7.50

ΑΝΤΡΕΑ ΔΟΪΖΟΥ: *Θλιμένα λόγια*. Ποιήματα. Βιβλιοπωλείο Περ. Ίατριδη. Χίος 1922 Δρχ. 5.

ΕΝΤΓΑΡ ΑΛΛΑΝ ΡΟΕ: *Η Μάσκα τ'ου Κόκκινου θανάτου*, διηγήματα φερμένα στο Έλληνικό άπ' τ'ον Κ. Κλώνη. Πειραιάς, 1922 Δρχ. 2.50.

ΓΑΒΡΙΗΛ ΝΤ' ΑΝΝΟΥΝΤΖΙΟ: *Η Τξισόντα*, τραγωδία εις 4 πράξεις, μετάφρ. Έλμίνας Παντελάκη, έκδοτης Ί. Σιδέρης, Άθήνα.

ΝΙΟΛΙΑΣ ΣΕΓΟΥΡ (Ν. Έπισκοπόπουλου) *Τ'ο μυστικό τ'ης Πηνελόπης*, μυθιστόρημα Όμηρικής εποχής, μετ. Παύλου Νιρβάνα. Δογοτεχνική βιβλιοθήκη: «Η Μέλισσα», Άθήνα Δρχ. 5.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ. «Εσπερινός», ποιήματα. Έκδοτης Ί. Σιδέρης, Άθήνα Δρχ. 6.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ *Τ'ο Έλληνικό τραγούδι*, πέντε διαλέξεις — συναυλίες. Έκδοτικά καταστήματα «Ακροπόλεως» 1922. Δρχ. 10.

Τύποις έφημ. «Κράτος» Θ. Ταβέλλα όδός Δεκεμβρίου 1.